

শ্ৰী মহেন্দ্ৰ নাথ দাস @ শ্ৰী গোবিন্দ দাস

বনাম

অসম চৰকাৰ

১৯৯৯ চনৰ ১৪ মে'

[ন্যায়াধীশ এছ এছ মহম্মদ কুয়াদ্ৰি আৰু ডি.পি. মহপাত্ৰ]

ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতা, ১৯৭৩- ধাৰা ৩৪৫(৩)- মৃত্যুৰ শাস্তি প্ৰদানৰ ক্ষমতা- শাস্তি প্ৰদানৰ ক্ষমতা- হত্যাৰ অপৰাধত দোষী সাব্যস্ত হোৱা- হত্যাৰ অপৰাধ অতি ভয়ংকৰ, ঘৃণনীয়, ঠাণ্ডা তেজৰ আছিল- আৰু অপৰাধ সংঘটিত কৰাৰ পদ্ধতি অতি নিষ্ঠুৰ আৰু ভয়ংকৰ আছিল- তৰোৱালৰে আঘাত কৰা, অভিযুক্ত চিৰ হাত কাটি, মূৰ কাটি, তেজৰ টোপাল ওলাই থকা অস্ত্ৰৰে ৰাস্তাৰ মাজেৰে থানালৈ কঢ়িয়াই নিয়া-বিৰল গোচৰ বিৰল।আইন আৰু ন্যায়ৰ সৈতে মৃত্যুৰ শাস্তি নিশ্চিত কৰিবলৈ অস্বীকাৰ কৰা।

আপীলকাৰীক আই. পি. চিৰ. ধাৰা -৩০২ অধীনত অপৰাধৰ দোষী সাব্যস্ত কৰা হয়, তৰোৱালৰে আঘাত কৰি মৃতকক হত্যা কৰি আৰু

যেতিয়া মৃতকজন তললৈ পৰিল, তেতিয়া আপীলকাৰীৰ সোঁহাত কাটি মূৰ কাটি এহাতত মৃতকৰ মূৰ আৰু আনখন হাতত তেজ টোপাল বিৰিঙি থকা অস্ত্ৰ লৈ থানালৈ গুচি যায়। চিকিৎসা প্ৰমাণৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত প্ৰত্যক্ষদৰ্শীৰ প্ৰমাণ বিবেচনা কৰি বিচাৰ আদালতে আপীলকাৰীক অপৰাধৰ দোষী সাব্যস্ত কৰি মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি প্ৰদান কৰে। আপীলত উচ্চ ন্যায়ালয়ে দোষী সাব্যস্ত হোৱা আৰু মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি নিশ্চিত কৰে। বিশেষ অনুমতিৰ দ্বাৰা এই আবেদন এই আদালতে শাস্তিৰ প্ৰশ্নত সীমাবদ্ধ হৈ স্বীকাৰ কৰিছিল।

আপীলকাৰীয়ে দাবী কৰে যে আপীলকাৰীজন ৩৩ বছৰীয়া যুৱক, তিনিগৰাকী অবিবাহিত ভগ্নী আৰু বৃদ্ধ পিতৃ-মাতৃ আছিল আৰু এই ঘটনাৰ সময়ত তেওঁৰ অৱস্থাও সুস্থ নাছিল। মৃত্যুদণ্ড যাতে যাবজ্জীৱন কাৰাদণ্ডলৈ হ্রাস কৰিব পাৰে তাৰ বাবে প্ৰাৰ্থনা কৰে।

চৰকাৰী অধিবক্তাই দাবী কৰিছিল যে অপৰাধ সংঘটিত হোৱা নিষ্ঠুৰ ধৰণে কোনো নম্ৰতা স্বীকাৰ কৰা হোৱা নাই কাৰণ অভিযুক্তই যথাযথভাৱে তৰোৱাল লৈ পূৰ্বনিৰ্ধাৰিতভাৱে আহিছিল আৰু মৃতকজন নিৰস্ত্ৰ হৈ থকাৰ সময়ত তাত থিয় হৈ থকা ব্যক্তিৰ ভিৰৰ মাজত মৃতকক লক্ষ্য কৰি লৈছিল।

আবেদন খাৰিজ কৰি এই আদালতে ৰায় দিয়ে:

ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ ধাৰা ৩০২ৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত হলে সাধাৰণ নিয়ম হল য়াৰজ্জীৱন কাৰাদণ্ড আৰু মৃত্যুদণ্ড কেৱল বিৰল গোচৰৰ বাবেহে সংৰক্ষিত হব লাগে। এটা গোচৰ আটাইতকৈ বিৰল গোচৰৰ ভিতৰত পৰে নে নহয়, প্ৰতিটো গোচৰৰ তথ্য আৰু পৰিস্থিতিৰ ভিত্তিত পৰীক্ষা কৰা হৈছে। আদালতে গুৰুতৰ কৰাৰ লগতে প্ৰশমনকাৰী পৰিস্থিতিৰ কথাও লক্ষ্য কৰি এই সিদ্ধান্তত উপনীত হব লাগিব যে অপৰাধটোৰ মাজত কিবা এটা অস্বাভাৱিক আছিল নেকি যিয়ে আজীৱন কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি অপৰ্যাপ্ত কৰি তোলে আৰু মৃত্যুদণ্ডৰ আহ্বান জনাব লাগিব। অপৰাধৰ পৰিস্থিতি এনেকুৱা নেকি যে অপৰাধীৰ সপক্ষে কথা কোৱা প্ৰশমনকাৰী পৰিস্থিতিৰ সৰ্বোচ্চ ওজন দিয়াৰ পিছত মৃত্যুদণ্ড দিয়াৰ বাহিৰে আন কোনো বিকল্প নাই নেকি সেইটোও আদালতে বিবেচনা কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছে।

বচন সিং বনাম পঞ্জাব ৰাজ্য, **এ আই আৰ (১৯৮০) এছ চি ৯৮৯**; মাছি সিং চি এণ্ড অৰ্চ. বনাম পঞ্জাব ৰাজ্য, **(১৯৮৩) ৩ এছচিআৰ ৪১৩**; কেহৰ সিং এণ্ড অৰ্চ. বনাম ৰাজ্য (দিল্লী প্ৰশাসন), **(১৯৮৮) ৩ এছচিচি ৬০৯** আৰু শংকৰ বনাম তামিলনাডু ৰাজ্য, **(১৯৯৪) ৪ এছচিচি ৪৭৮**,ৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰা হৈছে।

১.২. সংঘটিত হত্যাকাণ্ডটো আছিল অত্যন্ত ভয়ংকৰ, জঘন্য, ঠাণ্ডা ৰক্তৰ আৰু নিষ্ঠুৰ। হত্যাকাণ্ডৰ ধৰণটো আছিল নৃশংস আৰু

চাঞ্চল্যকৰ। মৃতকক তৰোৱালেৰে আঘাত কৰাৰ পিছত যেতিয়া তেওঁ তললৈ পৰিল আপীলকাৰীয়ে তেওঁৰ হাতখন কাটি পেলালে, মৃতদেহৰ পৰা মূৰটো কাটি পেলালে, এহাতেৰে আৰু আনখন হাতত তেজ টোপাল বিৰিঙি থকা অস্ত্ৰ লৈ ৰাস্তাৰে থানালৈ গুচি যায়।(বিচাৰ আদালতে কোৱাৰ দৰে মহিমামণ্ডিতভাৱে)। ইয়াত আপীলকাৰীৰ চৰম অসংতক চিত্ৰিত কৰা হৈছে।(৭৩৪-জি-এইচ)

১.৩. ৩৩ বছৰীয়া যুৱকজন আছিল, তিনিগৰাকী অবিবাহিত ভগ্নী আৰু বৃদ্ধ পিতৃ-মাতৃ আছিল আৰু সেই সময়ত তেওঁৰ অৱস্থাও ভাল নাছিল।সেই পৰিস্থিতিসমূহক গুৰুতৰ পৰিস্থিতিৰ বিপৰীতে জোখ-মাখ কৰিলে এই আদালতত কোনো সন্দেহ নাই যে এই গোচৰটো বিৰল গোচৰৰ ভিতৰত আটাইতকৈ বিৰল গোচৰৰ শ্ৰেণীত পৰে। এই তথ্যসমূহৰ ওপৰত মৃত্যুদণ্ড নিশ্চিত কৰিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিলে আইন আৰু ন্যায়ৰ গতিপথ মূৰ্খ হৈ পৰিব।
[৭৩৫-বি)

গোবিন্দাসামী বনাম তামিলনাডু ৰাজ্য, জে টি (১৯৯৮) ৩ এছ চি ২৬০, নিৰ্ভৰ কৰা, ৰাজা ৰাম যাদৱ আৰু অন্যান্য বনাম বিহাৰ ৰাজ্য, [১৯৯৬] ৯ এছচিচি ২৮৭; ৰনি বনাম মহাৰাষ্ট্ৰ ৰাজ্য, (১৯৯৮) ৩ এছচিচি ৬২৫; হিমাচল প্ৰদেশ ৰাজ্য বনাম মনোহৰ সিং ঠাকুৰ, (১৯৯৮) ৬ এছচিচি ১৫৮ আৰু আল্লাউদ্দিন মিয়ান বনাম বিহাৰ ৰাজ্য, এআইআৰ (১৯৮৯) এছচি ১৪৫৬, বিশিষ্ট

**ফৌজদাৰী আপীল অধিকাৰক্ষেত্ৰ: ফৌজদাৰী আপীল
নং.৭০০/১৯৯৮ ।**

গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ফৌজদাৰী আপীল নং ২৫৪জে/১৯৯৭ গোচত
৩.২.৯৮ তাৰিখেদিয়া ৰায় আৰু আদেশৰ পৰা ।

আপীলকাৰীৰ হৈ পি কে গোস্বামী আৰু কৈলাশ ভাছদেৱ।

সুনীল কে জৈন, বিজয় হান্সৰিয়া, অজয় গুপ্তা আৰু শ্ৰীমতী জয়া
কুমাৰীয়ে প্ৰতিবাদীৰ হৈ মেছাৰ্ছ জৈন হান্সাৰিয়া এণ্ড কোম্পানীৰ হৈ।

ন্যায়াধীশ এচ শ্বাহ মহম্মদ ক্লাড্ৰিয়ে আদালতৰ ৰায়দান প্ৰদান কৰে।

আপীলকাৰীক ভাৰতীয় দণ্ডবিধি আইনৰ ধাৰা ৩০২ৰ অধীনত
অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰা হয় আৰু ১৯৯৬ চনৰ এছ. চি. নং ১১
৪ (কে)ত গুৱাহাটীৰ কামৰূপৰ সত্ৰ ন্যায়াধীশে ১৮.৮.১৯৯৭ তাৰিখে
মৃত্যুদণ্ড প্ৰদান কৰে যিটো ১৯৯৭ চনৰ ফৌজদাৰী মৃত্যু ৰেফ নং ২
আৰু ১৯৯৭ চনৰ ফৌজদাৰী আপীল নং ২৫৪ (জে)ৰ ৩.২.১৯৯৮
তাৰিখে গুৱাহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ খণ্ড বিচাৰপীঠে নিশ্চিত কৰে। উচ্চ
ন্যায়ালয়ৰ ৰায়ৰ বিৰুদ্ধে এই আবেদন বিশেষ অনুমতি আবেদন দ্বাৰা
দাখিল কৰা হয়। এই আদালতে শাস্তিৰ প্ৰশ্নত সীমাবদ্ধ আপীল স্বীকাৰ
কৰিছিল। আপীলকাৰীৰ বিৰুদ্ধে আৰোপিত অভিযোগৰ মূল কথা হৈছে

যে ১৯৯৬ চনৰ ২৪ এপ্ৰিল পুৱা প্ৰায় ৭ বজাত হৰকান্ত দাসে গুৱাহাটী এম. জি. ৰোড আৰু চেম্বাৰ ৰোডৰ মূৰত থকা এখন চাহৰ দোকানত আন লোকৰ সৈতে পুৱাৰ চাহ খাই আছিল। আপীলকাৰীয়ে অস্ত্ৰ সদৃশ তৰোৱাল এখন লৈ ঘটনাস্থলীত উপস্থিত হৈছিল আৰু সেই তৰোৱালখনেৰে হাৰা কান্ত দাসক আঘাত কৰিছিল যিয়ে মাটিত পৰি গৈছিল। এফালে মৃতকৰ মূৰ আৰু আনফালে তেজৰ টোপাল পৰি থকা অস্ত্ৰ লৈ তেওঁ আকৰ্ষণীয়ভাৱে ফেন্সি বজাৰ আৰক্ষী চকীৰ ফালে আগবাঢ়ি যায়। ঘটনাস্থলীত থিয় হৈ থকা ব্যক্তিসকলে ঘটনা প্ৰত্যক্ষ কৰিছিল যাৰ ভিতৰত সাক্ষী নং ৩, কালু দাস, সাক্ষী, গয়া প্ৰসাদ আৰু সাক্ষী নং ৮, গৌৰী শংকৰ ঠাকুৰক প্ৰত্যক্ষদৰ্শী হিচাপে পৰীক্ষা কৰা হৈছিল। ৰতন ৰায়, সাক্ষী নং ১, ছুইপাৰে ততাতৈয়াকৈ থানালৈ গৈ ঘটনাৰ বিষয়ে অৱগত কৰে। তাত তেওঁ আপীলকাৰীক পুলিচ আউট পোষ্টত প্ৰৱেশ কৰা দেখিলে। সাক্ষী নং ২, ৰাতেশ্বৰ বৰ্মন কৰ্তব্যত আছিল। আপীলকাৰীয়ে ২ নং সাক্ষীক সুধিছিল যে তেওঁ মূৰটো আৰু অস্ত্ৰটো কত ৰাখিব লাগে আৰু সেইবোৰ থানাৰ বাৰান্দাত ৰাখিছিল। মূৰৰ ওপৰত চুৰংহাল কৰাৰ পিছত অস্ত্ৰটো জব্দ কৰি প্ৰদৰ্শক- ১ হিচাপে চিহ্নিত কৰা হয়। মৃতদেহটো পৰি থকা ঠাইলৈ মূৰটো লৈ যোৱাৰ পিছত আন এখন চুৰংহাল কৰা হয় আৰু মৃতদেহটো মৰণোত্তৰ পৰীক্ষাৰ বাবে চিকিৎসকৰ ওচৰলৈ প্ৰেৰণ কৰা হয়। ৯ নং সাক্ষী ডাঃ প্ৰতাপ চন্দ্ৰ শৰ্মাই মৰণোত্তৰ পৰীক্ষা কৰি প্ৰতিবেদন, প্ৰদৰ্শক- ১৪ প্ৰেৰণ কৰে। ৯ নং

সাক্ষীয়ে লক্ষ্য কৰিছিল যে মৃতকৰ মূৰটো মৃতদেহৰ পৰা কাটি পেলোৱা হৈছিল, যিটোৰ ওপৰত ৯ টা আঘাত আছিল।

গুৱাহাটীৰ কামৰূপৰ বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশে চিকিৎসাৰ প্ৰমাণৰ সমৰ্থনত প্ৰত্যক্ষদৰ্শীৰ প্ৰমাণ বিবেচনা কৰি আপীলকাৰীক ভাৰতীয় দণ্ডবিধি আইনৰ ধাৰা ৩০২ৰ অধীনত অপৰাধত দোষী সাব্যস্ত কৰে। শাস্তিৰ প্ৰশ্নৰ ওপৰত বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশে আপীলকাৰীক প্ৰশমনকাৰী পৰিস্থিতি উল্লেখ কৰাৰ সুযোগ দিছিল, যদি আছে, আৰু লক্ষ্য কৰিছিল যে তেওঁ কোনো প্ৰাসংগিক কথা উল্লেখ কৰা নাছিল আৰু তেওঁ আনকি নিজৰ বক্তব্যত নিজৰ স্বাক্ষৰ দিবলৈও অস্বীকাৰ কৰিছিল। বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশে উল্লেখ কৰে যে শাস্তি সন্দৰ্ভত অধিক প্ৰশ্ন উত্থাপন হোৱাৰ সময়তে আপীলকাৰীয়ে অসহযোগ কৰি আছিল। গোচৰৰ পৰিস্থিতিত এই আদালতে নিৰ্ধাৰণ কৰা নীতিসমূহ প্ৰয়োগ কৰি বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশে এই সিদ্ধান্তত উপনীত হয় যে এই গোচৰটো বিৰল গোচৰ আৰু সেই অনুসৰি আপীলকাৰীক মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি প্ৰদান কৰে আৰু মৃত্যুৰ শাস্তি নিশ্চিত কৰাৰ বাবে ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ৩৬৬(১) ধাৰাত গোচৰটো উচ্চ ন্যায়ালয়লৈ প্ৰেৰণ কৰে। এই প্ৰসংগটো ১৯৯৭ চনৰ ফৌজদাৰী মৃত্যু ৰেফ. নং ২ হিচাপে নম্বৰ দিয়া হৈছিল।

দোষী সাব্যস্ত হোৱা আৰু শাস্তিৰ বিপৰীতে আপীলকাৰীয়ে গৌহাটীস্থিত অসম, নাগালেণ্ড, মেঘালয়, মণিপুৰ, ত্ৰিপুৰা, মিজোৰাম আৰু অৰুণাচল প্ৰদেশৰ উচ্চ ন্যায়ালয়ত ফৌজদাৰী আপীল নং

২৫৪(জে)/ ১৯৯৭ আবেদন দাখিল কৰে। সেই আবেদন আৰু ১৯৯৭ চনৰ ফৌজদাৰী মৃত্যু ৰেফ নং ২-ৰ শুনানি একেলগে কৰা হয়। সকলো তথ্য আৰু আইনৰ বিশদ বিবেচনাৰ পিছত উচ্চ ন্যায়ালয়ে ওপৰত উল্লেখ কৰা ১৯৯৮ চনৰ ৩ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখৰ ৰায়দানৰ দ্বাৰা বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশে প্ৰদান কৰা দোষী সাব্যস্ত আৰু মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি সীমিত কৰি ৰাখিছে।

আপীলকাৰীৰ হৈ হাজিৰ হোৱা বিদ্বান জ্যেষ্ঠ অধিবক্তা শ্ৰীযুত গোস্বামীয়ে দাবী কৰে যে আপীলকাৰীক সেই সময়ত বিচাৰ আদালতৰ লগতে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখতো সঠিকভাৱে প্ৰতিনিধিত্ব কৰা হোৱা নাছিল; তেওঁ এজন ৩৩ বছৰীয়া যুৱক আৰু তেওঁৰ তিনিগৰাকী অবিবাহিত ভগ্নী আৰু বৃদ্ধ পিতৃ-মাতৃ আছে; ঘটনা সংঘটিত হোৱাৰ সময়ত তেওঁৰ স্বাস্থ্যওঁ ভাল নাছিল। গোচৰটোৰ তদন্ত সঠিকভাৱে হোৱা নাই আৰু তেওঁ সমাজৰ বাবে ভাবুকি হৈ পৰিছে বুলি দেখুৱাব পৰা কোনো সমল নাই। মৃত্যুৰ শাস্তি আজীৱন কাৰাদণ্ডলৈ হ্রাস কৰিবলৈ তেওঁ প্ৰাৰ্থনা জনায়।

ৰাজ্যৰ হৈ হাজিৰ হোৱা বিদ্বান অধিবক্তা শ্ৰী সুনীল জৈনে যুক্তি দিছিল যে অপৰাধটো নিষ্ঠুৰভাৱে সংঘটিত কৰা হৈছে, সেইটোৱে কোনো ধৰণৰ নম্ৰতা স্বীকাৰ কৰা নাই; মৃত ব্যক্তিজনে তৰোৱালৰে যথাযথভাৱে সজ্জিত হৈ আগতীয়াকৈ বন্দী হৈ উপস্থিত হৈছিল আৰু

তাত থিয় হৈ থকা ব্যক্তিৰ ভিৰৰ মাজত মৃতকক লক্ষ্য কৰি লৈছিল, আনহাতে মৃত ব্যক্তিজন নিৰস্ত্ৰ আছিল আৰু ৰাতিপুৱাৰ চাহ খাই আছিল আৰু মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি নিশ্চিত কৰাটো এটা উপযুক্ত গোচৰ।

মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি প্ৰদানৰ ক্ষমতাৰ ব্যৱহাৰ এতিয়া ফৌজদাৰী কাৰ্যবিধি আইনৰ ৩৫৪(৩) ধাৰাত সীমাবদ্ধ কৰা হৈছে। উক্ত উপ-ধাৰাত উল্লেখ আছে যে যেতিয়া দোষী সাব্যস্ত কৰা অপৰাধৰ বাবে মৃত্যুদণ্ড বা অন্যথা য়াৰজ্জীৱন কাৰাদণ্ড বা বছৰৰ কাৰাদণ্ড, ৰায়দানত প্ৰদান কৰা শাস্তিৰ কাৰণ উল্লেখ কৰা হব, আৰু মৃত্যুৰ শাস্তিৰ ক্ষেত্ৰত এনে শাস্তিৰ বিশেষ কাৰণ উল্লেখ কৰা হব।

মৃত্যুৰ শাস্তি প্ৰদানৰ সম্পৰ্কীয় নীতিসমূহ এতিয়া এই আদালতৰ বচন সিং বনাম পঞ্জাৰ চৰকাৰ, এ আই আৰ (১৯৮০) এছ চি ৯৮৯, মাচি সিং আৰু অন্যান্য" পঞ্জাৰ চৰকাৰ, [১৯৮৩] ৩ এছচিআৰ ৪১৩ আৰু কেহাৰ সিং আৰু অন্যান্য বনাম ৰাজ্য (দিল্লি প্ৰশাসন), [১৯৮৮] ৩ এছচিচি ৬০৯ গোচৰত দিয়া ৰায়দানৰ দ্বাৰা সুনিৰ্দিষ্ট কৰা হৈছে। চমুকৈ কবলৈ গলে নীতিসমূহ হল : যে ধাৰা ৩০২ আইপিচিৰ অধীনত দোষী সাব্যস্ত হলে স্বাভাৱিক নিয়ম হল য়াৰজ্জীৱন কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি দিয়া আৰু মৃত্যুদণ্ড কেৱল বিৰল গোচৰৰ বাবেহে সংৰক্ষিত হব লাগে। কোনো গোচৰ 'বিৰলতকৈ বিৰল' গোচৰৰ ভিতৰত পৰে নে নহয় সেইটো প্ৰতিটো গোচৰৰ তথ্য আৰু পৰিস্থিতিৰ ভিত্তিত পৰীক্ষা কৰিব লাগিব।

আদালতে গুৰুতৰ কৰাৰ লগতে প্ৰশমনকাৰী পৰিস্থিতিৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিব লাগিব আৰু এই সিদ্ধান্তত উপনীত হ'ব লাগিব যে অপৰাধটোৰ মাজত কিবা এটা অস্বাভাৱিক আছিল নেকি যিয়ে আজীৱন কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি অপৰ্যাপ্ত কৰি তোলে আৰু মৃত্যুদণ্ডৰ আহ্বান জনায়। আদালতে এইটোও বিবেচনা কৰিব লাগিব যে অপৰাধৰ পৰিস্থিতি এনে নেকি যে অপৰাধকাৰীৰ সপক্ষে কথা কওঁতা হ্রাস কৰা পৰিস্থিতিৰ সৈতে সৰ্বাধিক ওজন অনুসৰি মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি দিয়াৰ বাহিৰে আন বিকল্প নাই। এই নীতিসমূহ এই আদালতে অগণন গোচৰত প্ৰয়োগ কৰিছে।

আপীলকাৰীৰ বিদ্বান অধিবক্তাই অৱশ্যে এই আদালতৰ *ৰাজা ৰাম যাদৱ আৰু অন্যান্য বনাম বিহাৰ চৰকাৰ, [১৯৯৬] ৯ ধাৰা ২৮৭*, ৰায়দানৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিছে যত মৃত্যুৰ শাস্তি আজীৱন কাৰাদণ্ডলৈ হ্রাস কৰিব লাগিব বুলি কোৱা হৈছিল এই ভিত্তিত তেওঁৰ যুক্তিৰ আগবঢ়ায়। সেই গোচৰত দোষী- আপীলকাৰীসকলৰ বিৰুদ্ধে ধাৰা ৩০২ আইপিচিৰ অধীনত শাস্তিযোগ্য অপৰাধৰ বিচাৰ কৰা হৈছিল আৰু বিচাৰ আদালতে মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি প্ৰদান কৰিছিল। চেচানিত ৰাজপুত আৰু যাদৱৰ মাজত কাজিয়াৰ সৃষ্টি হৈছিল। ৰাজপুতক হত্যা কৰি যাদৱৰ প্ৰতিশোধ হিচাপে গোচৰটোৰ সৈতে জড়িত হত্যাকাণ্ডৰ কাণ্ড সংঘটিত হৈছিল। বিচাৰ আদালতে মৃত্যুদণ্ড প্ৰদান কৰে যিটো উচ্চ ন্যায়ালয়ে নিশ্চিত কৰে। এই ঘটনাৰ একমাত্ৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শী আছিল এজন

৯ বছৰীয়া লৰা। এই আদালতে গোচৰৰ নিৰ্দিষ্ট তথ্যসমূহৰ ওপৰত এইদৰে ৰায় দিছিল:

“মৃত্যুৰ শাস্তি প্ৰদানৰ বাবে প্ৰাসংগিক বিবেচনাসমূহ মনত ৰাখি আৰু লগতে এই কথাটোও বিবেচনা কৰাৰ পিছত যে এই গোচৰটোত একমাত্ৰ প্ৰত্যক্ষদৰ্শীয়ে সাক্ষী নং-১ৰ মতে আপীলকাৰীসকলৰ চাৰিজনৰ নাম কোৱা নাছিল, আমি অনুভৱ কৰোঁ যে যদিও হত্যাকাণ্ডবোৰ পূৰ্ব পৰিকল্পনা আৰু গণনা কৰা ধৰণেৰে সংঘটিত কৰা হৈছিল, চৰম নিষ্ঠুৰতা আৰু নিষ্ঠুৰতা, যাৰ বাবে সাধাৰণতে মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি সম্পূৰ্ণৰূপে ন্যায্য হব, গোচৰৰ বিশেষ তথ্যত আপীলকাৰীসকলক চৰম মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি প্ৰদান কৰাটো সঠিক নহব।”

তেওঁ উল্লেখ কৰা আনটো গোচৰটো হল *ৰনি বনাম মহাৰাষ্ট্ৰ চৰকাৰ*, [১৯৯৮] ৩ *এছচিচি* ৬২৫। তাত তিনিজন আপীলকাৰীক ধাৰা ৩৭৬ আৰু ৩০২/৩৪ ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ অধীনত ধৰ্ষণ আৰু ভয়ংকৰ হত্যাকাণ্ড সংঘটিত কৰাৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছিল আৰু বিচাৰ আদালতে তেওঁলোকক মৃত্যুদণ্ড প্ৰদান কৰিছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ে বেলেগ মতামত লবলৈ অস্বীকাৰ কৰে। এই আদালতে শাস্তিৰ প্ৰশ্নটো বিবেচনা কৰাৰ সময়ত লক্ষ্য কৰিছিল যে যিহেতু তিনিজনৰ ভিতৰত কোনজনে কোনটো খিনি কাম কৰিছিল সেইটো পূৰ্বানুমান কৰাটো সম্ভৱ নাছিল আৰু সেয়েহে আন এজনৰ চৰিত্ৰত আন এজনতকৈ বেছি দোষী আৰু

ইয়াৰ বিপৰীতে আছিল আৰু মৃত্যুৰ শাস্তি আজীৱন কাৰাদণ্ডলৈ কমোৱাটো উপযুক্ত বুলি বিবেচনা কৰিছিল।

হিমাচল প্ৰদেশ চৰকাৰ বনাম মনোহৰ সিং ঠাকুৰ, [১৯৯৮] ৬ উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ গোচৰ (এছ চি চি) ১৫৮ গোচৰত, দোষী সাব্যস্ত হোৱা ব্যক্তিজনৰ বিৰুদ্ধে সাক্ষ্য আছিল পৰিস্থিতিগত সাক্ষ্য।

বিচাৰ আদালতে তেওঁক ধাৰা ৩০২ৰ অধীনত শাস্তিযোগ্য অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰিছিল যদিও উচ্চ ন্যায়ালয়ে আপীলত নিৰ্দোষী ঘোষণা কৰিছিল। এই আদালতত চৰকাৰে কৰা আীলত উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ৰায় বাতিল কৰি বিচাৰ আদালতে দিয়া দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ আদেশ পুনৰুদ্ধাৰ কৰা হয়। শাস্তিৰ প্ৰশ্নটোত দেখা গল যে যদিও হত্যাকাণ্ড নিজৰ স্বভাৱতে আচৰিত ধৰণৰ, তথাপিও সেইটোৱেই মৃত্যুদণ্ডৰ ন্যায্যতা প্ৰদান নকৰে। ইয়াৰ উপৰিও এই আদালতে লক্ষ্য কৰিছিল যে এইটো কোনো বিৰল গোচৰ নহয়।

এলাউদ্দিন মিয়ান বনাম বিহাৰ চৰকাৰ, এ আই আৰ (১৯৮৯) এছ চি ১৪৫৬ গোচৰত এই আদালতে নিৰ্ধাৰণ কৰিছিল যে যদিহে অপৰাধৰ প্ৰকৃতি আৰু অপৰাধীৰ পৰিস্থিতিয়ে প্ৰকাশ নকৰে যে অপৰাধীজন সমাজৰ বাবে ভাবুকি আৰু আজীৱন কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি সম্পূৰ্ণৰূপে

অপৰ্যাপ্ত হব, তেন্তে আদালতে সাধাৰণতে মৃত্যুৰ শাস্তি কমকৈ দিব লাগে, যিটো কেৱল ব্যতিক্ৰমী গোচৰৰ বাবেহে সংৰক্ষিত হব লাগে।

এই গোচৰসমূহৰ অনুপাতে আপীলকাৰীৰ বাবে কোনো সহায় নকৰে। আমি অৱশ্যে ইয়াত মন কৰিব পাৰো যে *শংকৰ বনাম তামিলনাডু চৰকাৰ, [১৯৯৪] ৪ এছচিচি ৪৭৮* গোচৰত উচ্চ ন্যায়ালয়ে লিপিবদ্ধ কৰা তথ্যটো আছিল যে কৰা অপৰাধ ভয়ংকৰ, ঠাণ্ডা তেজৰ, জঘন্য, ভয়ংকৰ আৰু নিষ্ঠুৰ আছিল আৰু অভিযুক্ত আপীলকাৰী এজন উগ্ৰ অপৰাধী আৰু এইদৰে সমাজৰ বাবে ভাবুকি। সেই তথ্যসমূহৰ ওপৰত এই আদালতে মৃত্যুদণ্ড নিশ্চিত কৰিছিল কাৰণ তথ্যই প্ৰকাশ কৰিছিল যে অভিযুক্ত-আপীলকাৰীৰ দোষী সাব্যস্ততাই চৰম অশ্লীলতা ধৰি লৈছে আৰু সেয়েহে মৃত্যুদণ্ডৰ নিৰ্দেশ দিবলৈ বিশেষ কাৰণ আছে বুলি কব পাৰি।

এতিয়া এই গোচৰৰ তথ্যলৈ আহিলে গোচৰৰ পৰিস্থিতিয়ে নিশ্চিতভাৱে দেখুৱাইছে যে সংঘটিত হত্যাকাণ্ডটো অতি ভয়ংকৰ, ঘৃণনীয়, ঠাণ্ডা তেজৰ আৰু নিষ্ঠুৰ আছিল। হত্যাকাণ্ডটো যি ধৰণে সংঘটিত কৰা হৈছিল সেয়া ভয়ংকৰ আৰু চাঞ্চল্যকৰ আছিল। মৃতকক তৰোৱালেৰে আঘাত ঘাপ দিয়াৰ পিছত যেতিয়া তেওঁ তললৈ পৰি গল আপীলকাৰীয়ে তেওঁৰ হাত কাটি পেলালে, শৰীৰৰ পৰা মূৰটো বিচন্ন কৰি সেইটোলৈ ৰাস্তাৰে থানালৈ লৈ গৈছিল (বিচাৰ আদালতে কোৱাৰ দৰে মহিমাময়ভাৱে) এহাতে সেইটো ধৰি আৰু আনফালে তেজ বিৰিঙি থকা

অস্ব্ৰটো লৈ। ইয়াত আপীলকাৰীৰ চূড়ান্ত অসংতা চিত্ৰিত কৰা হোৱা নাই নেকি? আমাৰ দৃষ্টিত ই দেখুৱাইছে।

আপীলকাৰীৰ বিদ্বান অধিবক্তাই আঙুলিয়াই দিয়া প্ৰশমনকাৰী পৰিস্থিতিসমূহ হল, যদিও আপীলকাৰীয়ে নিজেই কোনো প্ৰশমনকাৰী পৰিস্থিতি উল্লেখ কৰা নাছিল যেতিয়া বিদ্বান সত্ৰ ন্যায়াধীশে এই বিষয়ে সোধা-পোছা কৰিছিল, যে আপীলকাৰীজন এজন ৩৩ বছৰীয়া যুৱক আৰু তেওঁৰ তিনিগৰাকী অবিবাহিত ভগ্নী আৰু বৃদ্ধ পিতৃ-মাতৃ আছে আৰু সেই সময়ত তেওঁৰ স্বাস্থ্য ভাল নাছিল। এই পৰিস্থিতিসমূহ যেতিয়া গুৰুতৰ পৰিস্থিতিৰ বিপৰীতে বিবেচনা কৰা হয়, তেতিয়া আমাৰ মনত কোনো সন্দেহ নাথাকে যে এই গোচৰটো বিৰল গোচৰৰ শ্ৰেণীৰ অন্তৰ্ভুক্ত। বিচাৰ আদালতে মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি প্ৰদান কৰাৰ সময়ত নীতিসমূহ সঠিকভাৱে প্ৰয়োগ কৰিছে আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ে একেটা নিশ্চিত কৰাত কোনো আইনী ভুল কৰা নাই।

এই তথ্যসমূহৰ ভিত্তিত, মৃত্যুৰ শাস্তি নিশ্চিত কৰিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিলে আমাৰ দৃষ্টিত আইন আৰু ন্যায়ৰ গতিপথটো অচল হৈ পৰিব। *গোবিন্দস্বামী বনাম তামিলনাডু চৰকাৰ, জে টি (১৯৯৮) ৩ ২৬০* গোচৰত ন্যায়াধীশ মুখাৰ্জীয়ে আদালতৰ হৈ বক্তব্য দি মন্তব্য কৰিছিল, "যদিও আমি মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি আজীৱন কাৰাদণ্ডলৈ কমাই দিওঁ তেন্তে আমি তাৎক্ষণিক চেতনা, অনিয়ন্ত্ৰিত দয়ালুতা আৰু অন্যায় সহানুভূতিৰ সন্মুখীন হ'ম।"

এই পৰিস্থিতিত আমি মৃত্যুদণ্ড শাস্তি বজাই ৰাখোঁ । সেই অনুসৰি
আবেদন খাৰিজ কৰা হয়।

আপীল খাৰিজ কৰা হয়।

(এ আইৰ সহায়ত কৰা অনুবাদ)

অনুবাদ- প্ৰণৱ জ্যোতি বৰা

জ্যেষ্ঠ অনুবাদক